

Privremeni izvještaj o stradanju zagrebačkih muzeja

Nakon potresa koji je pogodio Zagreb u nedjelju 22. ožujka u 6 sati i 24 minute procjena šteta na zagrebačkim muzejima i dalje je u tijeku. Vrijeme za hitne stručne izvide, dokumentiranje šteta i evakuaciju građe, gdje će to biti potrebno, tek je pred nama, no i ovaj sumarni pregled prijavljenih oštećenja potvrđuje koliko su zagrebački muzeji ranjivi u dijelu upravljanja rizicima.

Statičari su obavili brzi pregled nekih od muzejskih zgrada te ih označili u skladu sa standardnim kategorijama:

- UPORABLJIVO (zelena oznaka)
- PRIVREMENO NEUPORABLJIVO (žuta oznaka)
- NEUPORABLJIVO (crvena oznaka).

Arheološki muzej u Zagrebu pretrpio je velika oštećenja i zgrade i muzejskih predmeta. Na palači Vraniczany-Dobrinović na Zrinjevcu, izgrađenoj 1879. godine, pojavile su se pukotine na vanjskom dijelu zgrade, a u unutrašnjosti široke napukline zidova i otpala žbuka. Štete u stalnom postavu i na najvrednijoj građi koja je u njemu bila izložena tek se zbrajaju. Sudeći prema prvim fotografijama koje su nam kolege poslali, velik je broj predmeta oštećen, a u nekim su vitrinama krhotine, no kako su pregled zgrade, osiguravanje predmeta i dokumentiranje nastale štete u tijeku, i to zbog koronavirusa s brojem djelatnika svedenim na najmanju moguću mjeru, dimenzije gubitka tek ćemo saznati.

Arheološki muzej u Zagrebu dobio je žutu oznaku, **privremeno neuporabljivo**.

Gornjogradska palača Amadeo, dom **Hrvatskoga prirodoslovnog muzeja**, također je teško stradala u potresu. Muzej je pretrpio velika oštećenja na prvome i drugom katu zgrade, pukotine su na stropovima i zidovima, a stalni postav poznat generacijama posjetitelja u nekim je vitrinama pretvoren u krš od eksponata i slomljenog stakla. Dok pišemo ovaj tekst, i ovaj muzej, kao i većina zagrebačkih muzeja, čeka riječ stručnjaka statičara kako bi se moglo procijeniti koliko je ugrožena preostala građa.

Hrvatski prirodoslovni muzej dobio je žutu oznaku, **privremeno neuporabljivo**.

Muzej za umjetnost i obrt, kojemu je ovo trebala biti godina proslave 140 godina djelovanja, prebrojava štete na građi – sakralnim skulpturama, satovima, staklu, dizajnu i dr. – ali najveća mu je trenutačno ugroza urušeni dio krovišta. Najvećim dijelom stradali su drugi i treći kat Muzeja, restauratorske radionice specijalizirane za metal, keramiku i staklo, tekstil, slikarstvo i polikromnu skulpturu, a oštećeni su i predmeti u dijelu stalnog postava na drugome i trećem katu. Oštećen je i krov, a s glavnog pročelja, koje godinama čeka obnovu, urušio se dio plastike. Muzej za umjetnost i obrt dobio je žutu oznaku, **privremeno neuporabljivo**.

Potresi koji su prekjučer pogodili Zagreb nisu poštedjeli ni **Hrvatski povijesni muzej** smješten u palači Vojković-Oršić-Kulmer-Rauch sagrađenoj 1764. godine. Kako su ovaj muzej već obišle stručne službe, ustanovljen je niz strukturnih oštećenja na palači čime je statična ispravnost objekta znatno narušena. Ravnateljica Muzeja Matea Brstilo Rešetar priopćila je da je odsad zgrada neupotrebljiva i nesigurna i za djelatnike i za cjelokupan muzejski fondus koji se u njoj čuva i izlaže. Zbog stanja palače, nakon smirivanja tla, ovaj će muzej morati pristupiti evakuaciji i izmještanju građe. Tako se Muzej, koji djeluje 174 godine, u iščekivanju nove zgrade i stalnog postava iseljava i iz ove postojeće i seli u kutije.

Hrvatski povijesni muzej dobio je crvenu oznaku, **neuporabljivo**.

Službe su zatvorile i **Hrvatski školski muzej** čija je zgrada, prema riječima ravnateljice Štefke Batinić, označena **neuporabljivom** (crvena oznaka). Građa ovog muzeja nije pretrpjela velike štete.

Nešto dalje od Hrvatskoga školskog muzeja, na Mažuranićevu trgu, **Etnografski muzej** najveće štete bilježi u unutrašnjosti zgrade – većinom napuknuća na zidovima, razbijena stakla na vitrinama, oštećenja pojedinih predmeta. Oštećenja su vidljiva i u čuvaonicama u kojima su najviše oštećeni keramika i predmeti od stakla i gline. Točnu procjenu štete i ovaj će muzej moći napraviti tek kada kustosi i restauratori detaljno pregledaju sve predmete. Zahvaljujući

nedavnoj obnovi pročelja i krovišta Etnografskog muzeja, nema štete ni na krovu ni na glavnom pročelju iako i ono obiluje skulpturama i arhitektonskom plastikom.

Etnografski muzej dobio je zelenu oznaku, **uporabljivo**.

Moderna galerija, smještena u Vraniczanyjevoj palači, prema izvješću ravnatelja Branka Franceschija bilježi manje štete od onih u nekim drugim muzejima u središtu grada. Štete na građi dosad su uočene tek na dvjema skulpturama, a u čuvaonicama se razbio dio manje plastike. Pročelje zgrade s ulične strane u dobrom je stanju, dok je fasada s dvorišne strane oštećena te je prepolovljen masivni dimnjak koji trebati hitno ukloniti. U zgradi su popucali zidovi, pada žbuka, naročito na prvom katu i na stubištu, a najveća su oštećenja na ukrasnom vijencu, tamburu i kupoli Ovalne dvorane, u kojoj je uz komade žbuke otpalo i nekoliko cigli.

Moderna galerija **čeka procjenu statike zgrade**.

Strossmayerova galerija starih majstora, koja djeluje u palači Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti dovršenoj 1880. u godini zadnjega velikog potresa, taj je devetnaestostoljetni potres, prema riječima predsjednika HAZU-a Velimira Neidhardta, preživjela bez štete, a ovaj od nedjelje ostavio je brazde posvuda. Dvorane Galerije također su oštećene, ali prema prvim podacima do kojih smo došli građa u stalnom postavu nije stradala.

Strossmayerova galerija starih majstora dobila je zelenu oznaku, **uporabljivo**.

Za razliku od Strossmayerove galerije, **Gliptoteka HAZU** u Medvedgradskoj ulici bilježi velika oštećenja na samim zgradama kao i na građi. Dvije zgrade Gliptoteke HAZU dobile su zelenu oznaku (**uporabljivo**), a jedna žutu (**privremeno neuporabljivo**), te će trebati sanirati oštećenje na krovu nastalo od pada dimnjaka. Naknadno je utvrđeno da bi trebalo srušiti i dimnjak koji je iznad ulaza u glavnu zgradu Gliptoteke.

Upraviteljica **Hrvatskog muzeja arhitekture HAZU** doc. dr. sc. Borka Bobovec izvijestila nas je da je vila Ehrlich-Marić u Ulici Ivana Gorana Kovačića, u kojoj je smješten Muzej, dobila žutu oznaku (**privremeno neuporabljivo**) te da će trebati sanirati štetu.

Galerija Klovićevi dvori prema prvim je izvidima u odnosu na druge muzeje pretrpjela samo manja oštećenja na krovu, manja puknuća po zidovima i na opremi. Srećom, trenutačno nemaju velikih izložbi, tako da nije bilo štete na građi.

Lada Ratković-Bukovčan, ravnateljica **Muzeja Mimara**, rekla nam je da nisu nastradali kao njihovi susjedi u Muzeju za umjetnost i obrt, no i da oni imaju napuknuća zidova, pad žbuke kao i štetu na predmetima koju tek obrađuju.

Muzej *Mimara* dobio je žutu oznaku, **privremeno neuporabljivo**.

Prema dojavama iz **Muzeja grada Zagreba** statičar je pregledao zgradu u Opatičkoj 20 i zaključio da je pretrpjela manja oštećenja te se može upotrebljavati, a preostaje pregled zgrade u Opatičkoj 22. Od izdvojenih zbirki, donacija gradu Zagrebu koje su Muzeju povjerene na čuvanje, Memorijalni prostor Bele i Miroslava Krležice te Zbirka – stan arhitekta Viktora Kovačića dobili su zelenu oznaku – **uporabljivo**, a zgrada u Demetrovoj 3 u kojoj se nalazi Memorijalna zbirka dr. Ivana Ribara i Cate Dujšin-Ribar dobila je žutu oznaku, **privremeno neuporabljivo**.

Hrvatski športski muzej smješten je u zgradi s kraja 19. stoljeća, pa je kao i svi pretrpio oštećenja. Prema riječima kolega, trenutačno im je najvažnija briga statika zgrade, s obzirom na to da je došlo do oštećenja viših katova zgrade, stubišta i dijela krova.

Hrvatski športski muzej dobio je crvenu oznaku, **neuporabljivo**.

Umjetnički paviljon također bilježi štete na pročelju kao i u unutrašnjosti, na svodu ispod kupole i na bočnim zidovima.

Kuća Šenoa, u kojoj se čuva ostavština obitelji Šenoa, čiji je najpoznatiji član pisac August i sâm 1880. godine kao gradski vijećnik i član povjerenstva za popis šteta nakon velikog potresa zapisao da „nikad ne vidje užasnije slike, ne oćuti dublje žalosti za svoga vijeka“, teško je oštećena. Prema riječima Jasmine Reis, krovište je stradalo, srušena su dva dimnjaka koja su povukla za sobom crepove, a u muzeju su svi zidovi napuknuti.

Kuća *Šenoa* dobila je zelenu oznaku, **uporabljivo**.

Muzej Prigorja prijavljuje da im je krovšte ugroženo jer su se grede koje ga drže pomaknule, a sudeći prema viđenim fotografijama, i fasada je ispucala.

Lovački muzej Hrvatskog lovačkog saveza bilježi stradavanje građe, a za procjenu stanja zgrade **čeka se dolazak statičara**.

Građa **Muzejskoga dokumentacijskog centra**, smještenog u zgradi nekadašnjeg hotela Pruckner, djelu Bartola Felbingera iz 1844. godine, ostala je zasad neoštećena, no zgrada je zasuta otpalom žbukom, a zidovi, stropovi i krovšte su oštećeni. **Čeka se procjena statičara**.

Prema fotografijama koje nam je dostavila ravnateljica Muzeja Ivana Meštrovića, **Atelijer Meštrović** nije teško oštećen, ali i na njegovim zidovima ima napuklina.

Atelijer *Meštrović* dobio je zelenu oznaku, **uporabljivo**.

Naša jedina muzejska zgrada iz 21. stoljeća, **Muzej suvremene umjetnosti** u Novom Zagrebu, koja je trebala najmanje od svih osjetiti potres, štete zbraja zbog poplave nastale jer su se trešnjom aktivirali protupožarni sprinkleri koji su potopili izložbeni prostor. Voda je oštetila stropove i podove te nekoliko predmeta. Sâm potres nije nanio štetu umjetninama, već zgradi na više mjesta u prizemlju, suvenirnici, podrumu, stubišnim vertikalama te u uredskom dijelu, a primijećeno je i dodatno slijeganje južnog platoa.

Tiflološki muzej, smješten u zgradi iz druge polovice 20. stoljeća, zasad ne prijavljuje znatne štete iako su i njihovi zidovi išarani pukotinama i manjim padanjem površinskog sloja žbuke, dok **Hrvatski muzej naivne umjetnosti** javlja da su sve umjetnine na sigurnome i nisu oštećene u potresu.

Tehnički muzej *Nikola Tesla* prošao je bez većih oštećenja. Drvena konstrukcija, koja je posljednjih godina obnovljena sredstvima Grada Zagreba, rekla nam je ravnateljica Markita Franulić, pokazala se dobrom za ovakav potres. Najbizarnija posljedica potresa u ovoj ustanovi bila je ta da je sat u stalnom postavu Muzeja stao u nedjelju u 6 sati i 24 minute.

Tehnički muzej *Nikola Tesla* ima zelenu oznaku, **uporabljivo**.

HT muzej, koji se nalazi u zgradi Hrvatske pošte u Jurišićevoj ulici, zbog oštećenja je dobio žutu oznaku, **privremeno neuporabljivo**.

Maja Kocijan i Iva Validžija,
Muzejski dokumentacijski centar